

Posudek vedoucí diplomové práce

Název práce: Zkušenosti žen se spontánním potratem v prvním trimestru těhotenství

Autorka práce: Bc. Tereza Lišková

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Studentka zvolila téma diplomové práce, které je citlivé, mohli bychom říci, že i odvážné, předpokládající důkladnou rozvahu empirického designu, zajištění bezpečného klimatu pro účastnice. Zároveň se jedná o téma velmi potřebné, aktuální, s potenciálem přinést hlubší vhled do rizikových, ale i protektivních faktorů vyrovnávání se s touto ztrátou a potencionálním traumatem.

Cíle studie jsou explicitně vytyčeny a volba jednotlivých kapitol směřuje k finálnímu splnění cíle, návaznost je plynulá, logická, práce se drží tradičního dělení na teoretickou a praktickou část. Úvodní přehledové kapitoly komunikují s empirickou částí. V teoretické části nepostrádám žádné relevantní téma, ani nehodnotím něco jako nadbytečného, naopak, text je čtenářsky přívětivý, autorka umožňuje čtenáři se dostatečně obeznámit s důležitými konsekvencemi a tématy týkající se nejen spontánního potratu, tak ale i se spektrem možných reakcí ženy a jejího okolí. Oceňuji, že se autorka nesnaží čtenáře „zahltit“ všemi medicínskými i psychosociálními aspekty těhotenství, ale cílí na zásadní témata vztahující se ke ztrátě, truchlení a identifikaci faktorů, které pomáhají v procesu truchlení a vyrovnávání se se ztrátou. Citační norma je dodržována, rozsah použitých zdrojů je poměrně vysoký, včetně podílu zahraničních zdrojů.

Výzkumný design byl zvolen kvalitativní, což je vzhledem ke stanoveným cílům výzkumného projektu i formulovaným výzkumným otázkám i očekávatelné. Studentce se ke spolupráci podařilo získat celkem 17 žen, které zažily spontánní potrat u plánovaného a chtěného těhotenství v prvním trimestru a souhlasily se zařazením do výzkumné sondy. Dalším kritériem bylo, že se jednalo o ženy, které před touto událostí ještě matkami nebyly. Studentka se s ohledem na téma i covidová opatření rozhodla pro metodu sběru dat formou nestandardizovaného dotazníku s otevřenými otázkami, na který účastnice odpovídaly písemně. Druhou nabízenou variantou byl více narativní pohled - ženy mohly popsat svůj příběh ztráty v prvním trimestru. Tato forma se ale nakonec ukázala jako nevyhovující a účastnice daly

přednost strukturovanější formě otevřených otázek, které se de facto přibližují strukturovanému rozhovoru.

Takto poměrně homogenní vzorek byl výhodný pro hloubkové zachycení prožívání ztráty, identifikace podpory, ale i toho, co naopak ztrátu více prohlubuje.

Postupná kategorizace dat, míra interpretace jsou v souladu s kritérii kladenými na kvalitativní výzkumný design. Oceňuji přehledná schémata kategorií, kde je velmi uspořádaně vidět, jak autorka pracovala s různou strukturací kódování. Na základě výsledků obsahové analýzy byla popsána osobní zkušenost těchto žen skrze pět významových témat (prožívání potratu, ztráta a truchlení, přístup okolí, potřeby žen, sdílení), které vyúsťují do jedné centrální kategorie (podpůrné faktory zvládnání). Výsledky jsou prezentovány přehledně, věrohodně, s logickou návazností, a především s vysokou mírou autentičnosti. Je evidentní, že se podařilo zachytit klíčové fenomény mapují reflexi emočního prožívání i procesu reakcí a očekávání, který následuje po této náročné životní zkušenosti.

Cíle práce byly naplněny, na všechny čtyři výzkumné otázky odpovídá autorka důkladně, s oporou v datech i jejich interpretaci.

Ke spolupráci se studentkou se vyjadřuji pouze kladně, autorka pracovala samostatně, dílčí posuny v projektu své práce pravidelně konzultovala, jednotlivé kroky a okruhy svého empirického zájmu nahlížela etickou optikou. Na domluvené konzultace přicházela vždy připravená, zároveň případné nejasnosti a nejistoty řešila aktivně.

Diplomová práce obsahuje všechny povinné části, splňuje rozsah pro tento typ závěrečných prací, je psána velmi čtivě, s přiměřenou akademickou dikcí. Celkově považuji diplomovou práci za zdařilou, jistě má i svůj aplikační přesah pro poradenskou i terapeutickou práci s ženami, ale i s páry, které prošly touto zkušeností.

Diplomovou práci Terezy Liškové doporučuji k obhajobě.